

חוברת תרגול

🐰 הארנב הקשיב: סדנאות חוסן והקשבה לנאמני החוסן

מסלול: 🟣 חט"ב · רגיל

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____

🧭 איך עובדים עם החוברת?

- 📖 קוראים את דף התזכורת.
- 🌱 שלב א' – מזהים ומתאימים · 🌿 שלב ב' – מבינים ובוחרים · 🌳 שלב ג' – מיישמים וכותבים.
- 🔁 חזרה מסכמת ו־✅ בדיקה עצמית בסוף.
- 🎮 רוצים עוד? המשחקים באתר: haarnav-hakashuv-hosen.sites.tab.bot

📖 תזכורת – מה למדנו?

📖 הסיפור, הרעיון ומודולי החוסן

- ▶️ לצפייה ביוטיוב
- לפני שמספרים את הסיפור – סבב קצר: "ספרו על פעם שמשהו שבניתם 'התמוטט' – תוכנית, מבחן, חברות, משחק. מה מישהו אמר או עשה אז, שעזר לכם? ומה דווקא לא עזר?"
- 💡 אפשר לענות במילה אחת או בהצבעה על פרצוף-רגש.
- כותבים על הלוח שתי עמודות: עזר 🐰 / לא עזר 🌀 . נחזור אליהן בסוף.
- 🧱 ילד בונה מגדל.

🐾 התגובות: מה עוזר ומה פחות

- כל התגובות האלה באות מכוונה טובה. הבעיה היא התזמון : כשמשהו רק עכשיו התמוטט, האדם עוד לא מוכן לפתרונות. קודם צריך שמישהו יהיה איתו.
- דוחקת לדבר מיד
- "נו, ספר/י! מה קרה? בוא/י נדבר על זה עכשיו!"
- לחץ, הצפה – עוד לא מוכנים למילים
- "איזה חוצפה! בוא/י נלך לצעוק עליו!"

👂 הקשבה פעילה: נוכחות, שתיקה, שיקוף, לא לתקן

- קודם אמפתיה: מתקרבים, שותקים, משקפים ("נשמע שזה ממש כואב לך"). לא מתקנים, לא מסבירים, לא משווים.
- מחכים לאות: "מה היה עוזר לך עכשיו?" – הצד השני מחליט מתי הוא מוכן.
- אחר כך עזרה: רק אז מציעים יחד צעד מעשי קטן – או הולכים יחד למבוגר/ת כשצריך.
- כמו בסיפור: הארנב לא בנה את המגדל במקום הילד – הוא ישב לידו עד שהילד היה מוכן לבנות שוב בעצמו.
- גוף פונה אל האדם, טלפון בכיס, קשר עין נעים (לא בוהה), גובה עיניים. "אני כאן, יש לי זמן."

🧑‍🎓 לנאמני החוסן התלמידים: להיות ארנב לחבר

- גם מי שמקשיב לאחרים צריך שמישהו יקשיב לו – ולפעמים הארנב הראשון הוא אני.
- "מה הארנב שבתוכי היה אומר לי עכשיו?"
- מה אני מרגיש/ה היום – בלי לשפוט את עצמי?
- דבר אחד קטן שעושה לי טוב השבוע: _____
- מי הארנב שלי – למי אני פונה כשקשה לי?

👩‍🏫 לנאמני החוסן המורים: להקשיב לפני שמתקנים

- גם מי שמקשיב לאחרים צריך שמישהו יקשיב לו – ולפעמים הארנב הראשון הוא אני.
- "מה הארנב שבתוכי היה אומר לי עכשיו?"
- מה אני מרגיש/ה היום – בלי לשפוט את עצמי?
- דבר אחד קטן שעושה לי טוב השבוע: _____
- מי הארנב שלי – למי אני פונה כשקשה לי?

🐾 איזו חיה אני היום? שאלון אינטראקטיבי

- שאלון קצר לפתיחת שיחה – לא תווית. כולנו מתנהגים לפעמים כמו כל אחת מהחיות. התשובות נשארות במכשיר שלכם.
- מזמינים כל אחד/ת למלא לבד, ומשתפים רק אם רוצים – למשל רק את "הטיפ הארנבי" שקיבלו.
- דיון: "איזו חיה הכי מוכרת לכם מהשבוע? מתי היא עזרה ומתי פחות?"
- לא משווים בין תלמידים ולא קוראים לאף אחד/ת בשם של חיה.
- בחנ"מ: גרסה של 5 שאלות עם 4 תשובות ואייקונים; אפשר לענות בהצבעה.

💌 מי מקשיב לי? שאלון היכרות אישי

- שאלון קצר לתחילת שנה, לשיחה אישית או לפתיחת עבודה עם נאמני החוסן. בוחרים גרסה, עונים על מה שנוח (כל שאלה – רשות), ומדפיסים או שומרים. התשובות נשמרות רק במכשיר שלכם.
- הרעיון: כמו בסיפור, כל אחד צריך "ארנב" אחר. השאלון עוזר לספר למחנך/ת או לצוות מה עוזר לי, איך יודעים שקשה לי, ואיך לגשת אליי .
- מסבירים מראש מי יקרא את השאלון ומה יקרה איתו.
- קוראים כל שאלון ומחזירים לכל תלמיד/ה משפט אישי קצר: "קראתי. אני זוכר/ת את האור האדום שלך."
- שומרים את השאלונים במקום מוגן, וחוזרים אליהם באמצע השנה ובסופה.

🐰 גם לי מגיע ארנב: מפה, כתיבה ויציאה

- גם מי שמקשיב לאחרים צריך שמישהו יקשיב לו – ולפעמים הארנב הראשון הוא אני.
- "מה הארנב שבתוכי היה אומר לי עכשיו?"
- מה אני מרגיש/ה היום – בלי לשפוט את עצמי?
- דבר אחד קטן שעושה לי טוב השבוע: _____
- מי הארנב שלי – למי אני פונה כשקשה לי?

🖨️ דפי עבודה להורדה

- חמש ערכות מסודרות להדפסה – תלמידים חט"ב, תלמידים חט"ע, חנ"מ (חט"ב וחט"ע), צוות, ושאלוני "מי מקשיב לי?" – כל אחת ב-PDF (להדפסה מיידית) וב-Word (לעריכה).
- כל דפי חט"ב בגרסה מעמיקה: לחץ בגרויות, לחץ חברתי, רשתות ("החיות ברשת"), חבר/ה במשבר ושאלה ישירה, מתי פונים למבוגר/ת, תרחישים ותרגול לגיל
- אותם שני חלקים בגרסה פשוטה: תמונות, בחירה, בנק משפטים מחזקים ו"אני רוצה שיחה אישית"
- חט"ב · חט"ע · נאמני חוסן תלמידים · נאמני חוסן מורים
- 🎞️ לעמוד המצגות – מצגת לנאמני החוסן התלמידים בחט"ב, מצגת לחט"ע ומצגת לסדנת הצוות, עם הערות מנחה, מסך מלא והדפסה, וקובצי PowerPoint לעריכה.

🌱 שלב א' – מזהים ומתאימים

תרגיל 1: 🗂️ עוזר או פחות עוזר?

✏️ מיינו את המילים ממאגר המילים לטבלה.

מאגר מילים: שתיקה של כמה שניות, עם הנהון · "זה בסדר להרגיש ככה." · "תודה שסיפרת לי." · לשלוח אימוג'י ולהחליף נושא · "גם לי היה ככה, ואצלי היה יותר גרוע..." · "מה היה עוזר לך עכשיו?" · "הנה מה שאת/ה צריך/ה לעשות עכשיו:" · להניח את הטלפון ולהסתובב אל החבר/ה · "אני כאן. רוצה לשבת קצת ביחד?" · "נדבר שוב מחר? אני אבוא לבדוק מה שלומך." · "בוא/י נלך עכשיו להגיד לו מה אנחנו חושבים עליו!" · "זה כלום, יש דברים הרבה יותר גרועים." · "למה לא חשבת על זה קודם?" · "חחח, נו באמת, תצחק/י על זה." · "נשמע שזה ממש תסכל אותך." · "תפסיק/י לבכות, זה לא עוזר."

🐰 עוזר – תגובה של ארנב	🌀 פחות עוזר – כמו החיות האחרות

תרגיל 2: 🔗 התאמה: איזו חיה מהסיפור אמרה את זה?

✏️ כתבו ליד כל פריט את האות של בן הזוג המתאים.

פריט	האות	בן הזוג
1. "נו, ספר/י כבר! מה קרה? בוא/י נדבר על זה עכשיו!"	____	א. 🐍 הנחש – נקמה
2. "איך הוא מעז? בוא/י נלך לצעוק עליו!"	____	ב. 🐰 הארנב – שיקוף רגש
3. "תזכיר/י לי בדיוק איך זה היה, שלב אחרי שלב."	____	ג. 🐔 התרנגולת – לדבר מיד
4. "חחח, איזה פדיחה, זה כלום!"	____	ד. 🐰 הארנב – שאלה פתוחה

5. "עזוב/י, נעשה כאילו זה לא קרה."	____	ה. 🪶 היען – להתעלם
6. "זורקים את זה ומתחילים מחדש, יאללה!"	____	ו. 🐾 הצבועים – צחוק והקטנה
7. "בוא/י נעשה לו אותו דבר!"	____	ז. 🐰 הארנב – נוכחות
8. "אני כאן." (ומתיישב/ת לידו)	____	ח. 🐘 הפיל – לחזור על מה שהיה
9. "נשמע שזה ממש כאב לך."	____	ט. 🦘 הקנגורו – לתקן מהר
10. "מה היה עוזר לך עכשיו?"	____	י. 🐻 הדוב – כעס במקומו

🌿 שלב ב' – מבינים ובוחרים

תרגיל 3: ❓ חידון: מה הכי ארנבי לעשות?

✏️ הקיפו את התשובה הנכונה.

1. חבר אומר: 'נו, ספר כבר מה קרה, עכשיו!' – לאיזו חיה בסיפור זה דומה?

א. 🪶 היען ב. 🐔 התרנגולת ג. 🐘 הפיל ד. 🐰 הארנב

2. למה הילד בסיפור שולח את כל החיות?

א. כי כל אחת רצתה שירגיש או יעשה משהו מסוים – והוא עוד לא היה מוכן

ב. כי הוא רצה להיות לבד לתמיד ג. כי הוא לא אוהב חיות ד. כי הן היו רעות

3. היען מציע להתחבא ולהעמיד פנים שלא קרה כלום. מה הסכנה בתגובה כזאת?

א. זה פותר את הבעיה ב. זה גורם לצחוק ג. אין סכנה, זה מרגיע

ד. הרגש לא נעלם – הוא נשאר בלי מקום

4. נועה כותבת בקבוצה: "אני כזאת אפס, נכשלתי שוב." מה התגובה הכי "ארנבית"?

א. "גם אני נכשלתי, לא נורא." ב. מתעלמים כדי לא להביך אותה

ג. שולחים לה הודעה פרטית: "ראיתי מה כתבת. אני כאן אם בא לך לדבר."

ד. "די, את לא אפס! תפסיקי."

5. חבר מספר שהוריו נפרדים ונשתק. מה עושים?

א. שותקים איתו, ואחרי רגע: "זה נשמע ממש קשה." ב. ממלאים את השקט בעצות

ג. מספרים על חבר אחר שעבר את זה ד. מחליפים נושא כדי לשמח אותו

6. חברה מספרת שהיא חושבת לפגוע בעצמה ומבקשת "לא לספר לאף אחד". מה נכון?

א. מבטיחים סוד – היא סמכה עלייך ב. מנסים לשכנע אותה שהכול בסדר

ג. אומרים: "אני שמחה שסיפרת. זה גדול מדי לשתינו – בואי נלך יחד ליועצת."

ד. מספרים לחברים כדי שישמרו עליה

7. מה זה "שיקוף רגש"?

א. לתת עצה שמתאימה לרגש ב. להראות לאדם את הפנים שלו במראה

ג. להגיד במילים שלנו מה נשמע שהאדם מרגיש ד. לחזור מילה במילה על מה שנאמר

8. מה עשה הארנב בסיפור שהחיות האחרות לא עשו?

א. בנה במקומו מגדל חדש　　ב. התקרב, ישב צמוד וחיכה　　ג. הצחיק את הילד

ד. נתן את העצה הכי טובה

9. מורה רואה תלמיד שבוכה בהפסקה. מה הצעד הראשון?

א. שולחת אותו מיד הביתה　　ב. "מי עשה לך את זה? תגיד לי שמות"

ג. מתיישבת לידו: "אני רואה שקשה לך. אני כאן."　　ד. "תירגע, אחרי ההפסקה יש מבחן"

10. איזה משפט הוא דוגמה ל"נרמול"?

א. "זה טבעי להרגיש ככה אחרי מה שקרה."　　ב. "תתגבר."　　ג. "אל תרגיש ככה."

ד. "זה לא נורמלי שאתה עדיין עצוב."

11. למה עצה מהירה עלולה לא לעזור ברגע של משבר?

א. כי אסור לתת עצות　　ב. כי האדם עוד מוצף ולא מוכן לפתרונות

ג. כי עצה לוקחת יותר מדי זמן　　ד. כי עצות תמיד שגויות

12. נאמן חוסן הקשיב לחבר והרגיש אחר כך כבד מאוד. מה כדאי?

א. להפסיק להיות נאמן חוסן　　ב. לשתף את נאמן/ת החוסן המורה או את היועצת

ג. לשמור את זה לעצמו　　ד. לפרסם ברשת שקשה לו

13. איזו שאלה היא "שאלה פתוחה" טובה?

א. "אתה עצוב, נכון?"　　ב. "זה בגלל דנה?"　　ג. "למה עשית את זה?"

ד. "מה הכי מטריד אותך בזה?"

14. מה המשמעות של "הבנייה מחדש" בסיפור, מבחינת חוסן?

א. לשכוח מה קרה　　ב. לקום וללמוד, בקצב שלי ועם תמיכה

ג. לבנות בדיוק את אותו מגדל　　ד. להוכיח שלא כאב

15. מורה אומרת לתלמידה שנפתחה: "מה שתגידי יישאר רק בינינו, מבטיחה." מה הבעיה?

א. זה ייקח לה יותר מדי זמן　　ב. אם יתגלה מצב של סכנה – היא תצטרך להפר את ההבטחה

ג. אסור למורה להקשיב לתלמידים　　ד. אין בעיה

תרגיל 4: מסבירים במילים שלנו

✏️ לכל שאלה כתובה התשובה הנכונה. הסבירו במשפט אחד או שניים למה היא נכונה.

1. חבר אומר: 'נו, ספר כבר מה קרה, עכשיו!' – לאיזו חיה בסיפור זה דומה? ← התשובה: 🐔 התרנגולת. למה?

2. למה הילד בסיפור שולח את כל החיות? ← התשובה: כי כל אחת רצתה שירגיש או יעשה משהו מסוים – והוא עוד לא היה מוכן. למה?

3. היען מציע להתחבא ולהעמיד פנים שלא קרה כלום. מה הסכנה בתגובה כזאת? ← התשובה: הרגש לא נעלם – הוא נשאר בלי מקום. למה?

4. נועה כותבת בקבוצה: "אני כזאת אפס, נכשלתי שוב." מה התגובה הכי "ארנבית"? ← התשובה: שולחים לה הודעה פרטית: "ראיתי מה כתבת. אני כאן אם בא לך לדבר.". למה?

🌳 שלב ג' – מיישמים וכותבים

תרגיל 5: 🪜 צעד אחר צעד: מעש"ה, נת"ת והפניה

✏️ כתבו בכל ריבוע את מספר השלב לפי הסדר הנכון.

1. מעש"ה – עזרה ראשונה נפשית לחבר/ה

☐	ש – שאילת שאלות מעוררות חשיבה: "מה את/ה רואה עכשיו?"
☐	מ – מחויבות: "אני כאן איתך"
☐	ה – הבניית רצף האירועים: "מה קרה קודם? ומה עכשיו?"
☐	ע – עידוד לפעילות יעילה: "בוא/י נעשה משהו קטן ביחד"

2. נת"ת – מה אומרים במקום לתקן

☐	נ – נרמול: "זו תגובה טבעית למצב כזה"
☐	ת – תקווה: "זה לא יישאר ככה לתמיד, ואנחנו נבנה שוב"
☐	ת – תוקף: "מה שאת/ה מרגיש/ה חשוב ואמיתי"

3. כשחבר/ה מספר/ת משהו מדאיג

☐	אומרים: "תודה שסיפרת לי"
☐	חוזרים מחר לשאול: "איך את/ה היום?"
☐	מציעים: "בוא/י נלך יחד ליועצת"
☐	מקשיבים עד הסוף, בלי לקטוע
☐	לא מבטיחים לשמור בסוד
☐	מלווים לפגישה עם מבוגר/ת

4. מורה: כשתלמיד/ה נפתח/ת

☐	נרמול, תוקף ותקווה
☐	מבהירים שאין הבטחת סודיות כשיש סכנה
☐	מקשיבים במקום שקט, בלי לחקור
☐	"תודה שסמכת עליי"
☐	מפנים ליועצת באותו יום
☐	מתעדים בקצרה במילים של התלמיד/ה
☐	חוזרים לתלמיד/ה בימים הקרובים

5. הסיפור לפי הסדר

☐	הילד מוכן לבנות מחדש
☐	הארנב מתקרב ויושב צמוד
☐	החיות מגיעות עם עצות ותיקונים
☐	הילד שולח את כולן
☐	המגדל מתמוטט
☐	הילד בונה מגדל גבוה
☐	הילד עובר את כל הרגשות בקצב שלו

תרגיל 6: 🃏 כרטיסי תרחישים, שאלות ותרגול בזוגות

✏️ ענו בכתב על הכרטיסים.

1. (👩‍🎓 תרחישים לנאמני חוסן תלמידים) חבר מהקבוצה לא הגיע שלושה ימים, ובהודעות הוא עונה רק "סבבה".

2. (🧑‍🎓 תרחישים לנאמני חוסן תלמידים) חברה בוכה בשירותים אחרי שצילמו אותה בלי רשות והפיצו בקבוצה.

3. (👩‍🏫 תרחישים לנאמני חוסן מורים) תלמידה מתפרצת בבכי באמצע מבחן: "אני לא יכולה יותר."

4. (👩‍🏫 תרחישים לנאמני חוסן מורים) תלמיד שתמיד מצחיק את הכיתה יושב שבוע שלם בשקט, ראש על השולחן.

5. (🪞 שאלות 'מי אני בסיפור?') איזו חיה אני כשחבר/ה מספר/ת לי על קושי?

6. (🪞 שאלות 'מי אני בסיפור?') מתי הייתי ה"ילד ליד המגדל"?

7. (👥 משימות תרגול בזוגות) ספר/י דקה על "מגדל קטן" שנפל השבוע. בן/בת הזוג רק משקף/ת רגש אחד.

8. (👥 משימות תרגול בזוגות) בן/בת הזוג מקשיב/ה 60 שניות בלי מילה אחת – רק גוף ופנים. מה הרגשתם?

תרגיל 7: ✍️ אתגרי כתיבה

✏️ בחרו לפחות שניים וכתבו תשובה מלאה.

1. בחרו תגובה אחת מ"פחות עוזר" ונסחו אותה מחדש כתגובה של ארנב.

2. איזו תגובה "פחות עוזרת" יוצאת לכם הכי הרבה? למה?

3. כתבו משפט משלכם לכל אחת משלוש התגובות של הארנב: נוכחות, שיקוף רגש ושאלה פתוחה.

4. למה לדעתכם "לא מבטיחים סוד" מופיע לפני "בוא/י נלך יחד"?

5. כתבו מצב משלכם מבית הספר ושלוש תגובות אפשריות – אחת מהן "ארנבית".

🔁 חזרה מסכמת

שאלות מכל הנושאים – בלי להציץ בחוברת!

1. מורה אומרת לתלמידה שנפתחה: "מה שתגידי יישאר רק בינינו, מבטיחה." מה הבעיה?

א. אסור למורה להקשיב לתלמידים

ב. אם יתגלה מצב של סכנה – היא תצטרך להפר את ההבטחה ג. אין בעיה

ד. זה ייקח לה יותר מדי זמן

2. מורה רואה תלמיד שבוכה בהפסקה. מה הצעד הראשון?

א. "מי עשה לך את זה? תגיד לי שמות" ב. מתיישבת לידו: "אני רואה שקשה לך. אני כאן."

ג. "תירגע, אחרי ההפסקה יש מבחן" ד. שולחת אותו מיד הביתה

3. מה זה "שיקוף רגש"?

א. לחזור מילה במילה על מה שנאמר ב. להראות לאדם את הפנים שלו במראה

ג. לתת עצה שמתאימה לרגש ד. להגיד במילים שלנו מה נשמע שהאדם מרגיש

4. חבר אומר: 'נו, ספר כבר מה קרה, עכשיו!' – לאיזו חיה בסיפור זה דומה?

א. 🐰 הארנב ב. 🪶 היען ג. 🐔 התרנגולת ד. 🐘 הפיל

5. למה הילד בסיפור שולח את כל החיות?

א. כי הוא רצה להיות לבד לתמיד

ב. כי כל אחת רצתה שירגיש או יעשה משהו מסוים – והוא עוד לא היה מוכן

ג. כי הוא לא אוהב חיות ד. כי הן היו רעות

6. חברה מספרת שהיא חושבת לפגוע בעצמה ומבקשת "לא לספר לאף אחד". מה נכון?

א. מבטיחים סוד – היא סמכה עלייך

ב. אומרים: "אני שמחה שסיפרת. זה גדול מדי לשתינו – בואי נלך יחד ליועצת."

ג. מנסים לשכנע אותה שהכול בסדר ד. מספרים לחברים כדי שישמרו עליה

7. מה המשמעות של "הבנייה מחדש" בסיפור, מבחינת חוסן?

א. להוכיח שלא כאב ב. לקום וללמוד, בקצב שלי ועם תמיכה ג. לשכוח מה קרה

ד. לבנות בדיוק את אותו מגדל

8. נועה כותבת בקבוצה: "אני כזאת אפס, נכשלתי שוב." מה התגובה הכי "ארנבית"?

א. "די, את לא אפס! תפסיקי."

ב. שולחים לה הודעה פרטית: "ראיתי מה כתבת. אני כאן אם בא לך לדבר."

ג. מתעלמים כדי לא להביך אותה ד. "גם אני נכשלתי, לא נורא."

✍️ משפט משלי

✏️ כתבו משפט אחד שמשתמש בשני הפריטים יחד.

1. "נו, ספר/י כבר! מה קרה? בוא/י נדבר על זה עכשיו!" + 🐔 התרנגולת – לדבר מיד

2. "איך הוא מעז? בוא/י נלך לצעוק עליו!" + 🐻 הדוב – כעס במקומו

3. "עזוב/י, נעשה כאילו זה לא קרה." + 🪶 היען – להתעלם

4. "חחח, איזה פדיחה, זה כלום!" + 🐾 הצבועים – צחוק והקטנה

✅ בדיקה עצמית

סמנו ✔ בעמודה המתאימה:

נושא	😀 אני יודע/ת	🙂 כמעט	🤔 צריך עוד תרגול
📖 הסיפור, הרעיון ומודולי החוסן			
🐾 התגובות: מה עוזר ומה פחות			
👂 הקשבה פעילה: נוכחות, שתיקה, שיקוף, לא לתקן			
👩‍🎓 לנאמני החוסן התלמידים: להיות ארנב לחבר			
👩‍🏫 לנאמני החוסן המורים: להקשיב לפני שמתקנים			
🐾 איזו חיה אני היום? שאלון אינטראקטיבי			
💌 מי מקשיב לי? שאלון היכרות אישי			
🐰 גם לי מגיע ארנב: מפה, כתיבה ויציאה			
🖨️ דפי עבודה להורדה			

💭 מה למדתי? מה עדיין קשה לי?

🔑 מפתח תשובות למורה – חט"ב · רגיל

🌱 שלב א' – מזהים ומתאימים

תרגיל 1: 🗂️ עוזר או פחות עוזר?

🐰 עוזר – תגובה של ארנב	🌀 פחות עוזר – כמו החיות האחרות
שתיקה של כמה שניות, עם הנהון	לשלוח אימוג'י ולהחליף נושא
"זה בסדר להרגיש ככה."	"גם לי היה ככה, ואצלי היה יותר גרוע..."
"תודה שסיפרת לי."	"הנה מה שאת/ה צריך/ה לעשות עכשיו:"
"מה היה עוזר לך עכשיו?"	"בוא/י נלך עכשיו להגיד לו מה אנחנו חושבים עליו!"
להניח את הטלפון ולהסתובב אל החבר/ה	"זה כלום, יש דברים הרבה יותר גרועים."
"אני כאן. רוצה לשבת קצת ביחד?"	"למה לא חשבת על זה קודם?"
"נדבר שוב מחר? אני אבוא לבדוק מה שלומך."	"חחח, נו באמת, תצחק/י על זה."
"נשמע שזה ממש תסכל אותך."	"תפסיק/י לבכות, זה לא עוזר."

תרגיל 2: 🔗 התאמה: איזו חיה מהסיפור אמרה את זה?

פריט	האות	בן הזוג
1. "נו, ספר/י כבר! מה קרה? בוא/י נדבר על זה עכשיו!"	ג	א. 🐍 הנחש – נקמה
2. "איך הוא מעז? בוא/י נלך לצעוק עליו!"	י	ב. 🐰 הארנב – שיקוף רגש
3. "תזכיר/י לי בדיוק איך זה היה, שלב אחרי שלב."	ח	ג. 🐔 התרנגולת – לדבר מיד
4. "חחח, איזה פדיחה, זה כלום!"	ו	ד. 🐰 הארנב – שאלה פתוחה
5. "עזוב/י, נעשה כאילו זה לא קרה."	ה	ה. 🪶 היען – להתעלם
6. "זורקים את זה ומתחילים מחדש, יאללה!"	ט	ו. 🐾 הצבועים – צחוק והקטנה
7. "בוא/י נעשה לו אותו דבר!"	א	ז. 🐰 הארנב – נוכחות
8. "אני כאן." (ומתיישב/ת לידו)	ז	ח. 🐘 הפיל – לחזור על מה שהיה
9. "נשמע שזה ממש כאב לך."	ב	ט. 🦘 הקנגורו – לתקן מהר
10. "מה היה עוזר לך עכשיו?"	ד	י. 🐻 הדוב – כעס במקומו

🌿 שלב ב' – מבינים ובוחרים

תרגיל 3: ❓ חידון: מה הכי ארנבי לעשות?

1. חבר אומר: 'נו, ספר כבר מה קרה, עכשיו!' – לאיזו חיה בסיפור זה דומה?

✔ ב. 🐔 התרנגולת

2. למה הילד בסיפור שולח את כל החיות?

✔ א. כי כל אחת רצתה שירגיש או יעשה משהו מסוים – והוא עוד לא היה מוכן

3. היען מציע להתחבא ולהעמיד פנים שלא קרה כלום. מה הסכנה בתגובה כזאת?

✔ ד. הרגש לא נעלם – הוא נשאר בלי מקום

4. נועה כותבת בקבוצה: "אני כזאת אפס, נכשלתי שוב." מה התגובה הכי "ארנבית"?

✔ ג. שולחים לה הודעה פרטית: "ראיתי מה כתבת. אני כאן אם בא לך לדבר."

5. חבר מספר שהוריו נפרדים ונשתק. מה עושים?

✔ א. שותקים איתו, ואחרי רגע: "זה נשמע ממש קשה."

6. חברה מספרת שהיא חושבת לפגוע בעצמה ומבקשת "לא לספר לאף אחד". מה נכון?

✔ ג. אומרים: "אני שמחה שסיפרת. זה גדול מדי לשתינו – בואי נלך יחד ליועצת."

7. מה זה "שיקוף רגש"?

✔ ג. להגיד במילים שלנו מה נשמע שהאדם מרגיש

8. מה עשה הארנב בסיפור שהחיות האחרות לא עשו?

✔ ב. התקרב, ישב צמוד וחיכה

9. מורה רואה תלמיד שבוכה בהפסקה. מה הצעד הראשון?

✔ ג. מתיישבת לידו: "אני רואה שקשה לך. אני כאן."

10. איזה משפט הוא דוגמה ל"נרמול"?

✔ א. "זה טבעי להרגיש ככה אחרי מה שקרה."

11. למה עצה מהירה עלולה לא לעזור ברגע של משבר?

✔ ב. כי האדם עוד מוצף ולא מוכן לפתרונות

12. נאמן חוסן הקשיב לחבר והרגיש אחר כך כבד מאוד. מה כדאי?

✔ ב. לשתף את נאמן/ת החוסן המורה או את היועצת

13. איזו שאלה היא "שאלה פתוחה" טובה?

✔ ד. "מה הכי מטריד אותך בזה?"

14. מה המשמעות של "הבנייה מחדש" בסיפור, מבחינת חוסן?

✔ ב. לקום וללמוד, בקצב שלי ועם תמיכה

15. מורה אומרת לתלמידה שנפתחה: "מה שתגידי יישאר רק בינינו, מבטיחה." מה הבעיה?

✔ ב. אם יתגלה מצב של סכנה – היא תצטרך להפר את ההבטחה

תרגיל 4: מסבירים במילים שלנו

1. חבר אומר: 'נו, ספר כבר מה קרה, עכשיו!' – לאיזו חיה בסיפור זה דומה? ← התשובה: 🐔 התרנגולת. למה?

💡 התרנגולת דוחקת לדבר מיד. כוונה טובה – אבל לפעמים עוד לא מוכנים למילים.

2. למה הילד בסיפור שולח את כל החיות? ← התשובה: כי כל אחת רצתה שירגיש או יעשה משהו מסוים – והוא עוד לא היה מוכן. למה?

💡 כל חיה הביאה פתרון משלה. הילד היה צריך קודם מישהו שיהיה איתו – בלי פתרון.

3. היען מציע להתחבא ולהעמיד פנים שלא קרה כלום. מה הסכנה בתגובה כזאת? ← התשובה: הרגש לא נעלם – הוא נשאר בלי מקום. למה?

💡 התעלמות לא מעלימה את הכאב. הארנב נותן מקום לרגש, וכך הוא יכול לעבור.

4. נועה כותבת בקבוצה: "אני כזאת אפס, נכשלתי שוב." מה התגובה הכי "ארנבית"? ← התשובה: שולחים לה הודעה פרטית: "ראיתי מה כתבת. אני כאן אם בא לך לדבר.". למה?

💡 פנייה פרטית נותנת נוכחות ומקום, בלי להקטין ובלי להעביר את השיחה אליך.

🌳 שלב ג' – מיישמים וכותבים

תרגיל 5: 🪜 צעד אחר צעד: מעש"ה, נת"ת והפניה

1. מעש"ה – עזרה ראשונה נפשית לחבר/ה

3	ש – שאילת שאלות מעוררות חשיבה: "מה את/ה רואה עכשיו?"
1	מ – מחויבות: "אני כאן איתך"
4	ה – הבניית רצף האירועים: "מה קרה קודם? ומה עכשיו?"
2	ע – עידוד לפעילות יעילה: "בוא/י נעשה משהו קטן ביחד"

2. נת"ת – מה אומרים במקום לתקן

1	נ – נרמול: "זו תגובה טבעית למצב כזה"
3	ת – תקווה: "זה לא יישאר ככה לתמיד, ואנחנו נבנה שוב"
2	ת – תוקף: "מה שאת/ה מרגיש/ה חשוב ואמיתי"

3. כשחבר/ה מספר/ת משהו מדאיג

2	אומרים: "תודה שסיפרת לי"
6	חוזרים מחר לשאול: "איך את/ה היום?"
4	מציעים: "בוא/י נלך יחד ליועצת"
1	מקשיבים עד הסוף, בלי לקטוע
3	לא מבטיחים לשמור בסוד
5	מלווים לפגישה עם מבוגר/ת

4. מורה: כשתלמיד/ה נפתח/ת

3	נרמול, תוקף ותקווה
4	מבהירים שאין הבטחת סודיות כשיש סכנה
1	מקשיבים במקום שקט, בלי לחקור
2	"תודה שסמכת עליי"
6	מפנים ליועצת באותו יום
5	מתעדים בקצרה במילים של התלמיד/ה
7	חוזרים לתלמיד/ה בימים הקרובים

5. הסיפור לפי הסדר

7	הילד מוכן לבנות מחדש
5	הארנב מתקרב ויושב צמוד
3	החיות מגיעות עם עצות ותיקונים
4	הילד שולח את כולן
2	המגדל מתמוטט
1	הילד בונה מגדל גבוה
6	הילד עובר את כל הרגשות בקצב שלו

תרגיל 6: 🃏 כרטיסי תרחישים, שאלות ותרגול בזוגות

1. (🧑‍⚖️ תרחישים לנאמני חוסן תלמידים) חבר מהקבוצה לא הגיע שלושה ימים, ובהודעות הוא עונה רק "סבבה".

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. (🧑‍⚖️ תרחישים לנאמני חוסן תלמידים) חברה בוכה בשירותים אחרי שצילמו אותה בלי רשות והפיצו בקבוצה.

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

3. (👩‍🏫 תרחישים לנאמני חוסן מורים) תלמידה מתפרצת בבכי באמצע מבחן: "אני לא יכולה יותר."

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

4. (👩‍🏫 תרחישים לנאמני חוסן מורים) תלמיד שתמיד מצחיק את הכיתה יושב שבוע שלם בשקט, ראש על השולחן.

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

5. (🪞 שאלות 'מי אני בסיפור?') איזו חיה אני כשחבר/ה מספר/ת לי על קושי?

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

6. (🪞 שאלות 'מי אני בסיפור?') מתי הייתי ה"ילד ליד המגדל"?

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

7. (👥 משימות תרגול בזוגות) ספר/י דקה על "מגדל קטן" שנפל השבוע. בן/בת הזוג רק משקף/ת רגש אחד.

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

8. (👥 משימות תרגול בזוגות) בן/בת הזוג מקשיב/ה 60 שניות בלי מילה אחת – רק גוף ופנים. מה הרגשתם?

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

תרגיל 7: ✍️ אתגרי כתיבה

1. בחרו תגובה אחת מ"פחות עוזר" ונסחו אותה מחדש כתגובה של ארנב.

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. איזו תגובה "פחות עוזרת" יוצאת לכם הכי הרבה? למה?

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

3. כתבו משפט משלכם לכל אחת משלוש התגובות של הארנב: נוכחות, שיקוף רגש ושאלה פתוחה.

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

4. למה לדעתכם "לא מבטיחים סוד" מופיע לפני "בוא/י נלך יחד"?

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

5. כתבו מצב משלכם מבית הספר ושלוש תגובות אפשריות – אחת מהן "ארנבית".

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

🔁 חזרה מסכמת

1. מורה אומרת לתלמידה שנפתחה: "מה שתגידי יישאר רק בינינו, מבטיחה." מה הבעיה?

✔ ב. אם יתגלה מצב של סכנה – היא תצטרך להפר את ההבטחה

2. מורה רואה תלמיד שבוכה בהפסקה. מה הצעד הראשון?

✔ ב. מתיישבת לידו: "אני רואה שקשה לך. אני כאן."

3. מה זה "שיקוף רגש"?

✔ ד. להגיד במילים שלנו מה נשמע שהאדם מרגיש

4. חבר אומר: 'נו, ספר כבר מה קרה, עכשיו!' – לאיזו חיה בסיפור זה דומה?

✔ ג. 🐔 התרנגולת

5. למה הילד בסיפור שולח את כל החיות?

✔ ב. כי כל אחת רצתה שירגיש או יעשה משהו מסוים – והוא עוד לא היה מוכן

6. חברה מספרת שהיא חושבת לפגוע בעצמה ומבקשת "לא לספר לאף אחד". מה נכון?

✔ ב. אומרים: "אני שמחה שסיפרת. זה גדול מדי לשתינו – בואי נלך יחד ליועצת."

7. מה המשמעות של "הבנייה מחדש" בסיפור, מבחינת חוסן?

✔ ב. לקום וללמוד, בקצב שלי ועם תמיכה

8. נועה כותבת בקבוצה: "אני כזאת אפס, נכשלתי שוב." מה התגובה הכי "ארנבית"?

✔ ב. שולחים לה הודעה פרטית: "ראיתי מה כתבת. אני כאן אם בא לך לדבר."

✍️ משפט משלי

1. "נו, ספר/י כבר! מה קרה? בוא/י נדבר על זה עכשיו!" + 🐔 התרנגולת – לדבר מיד

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

2. "איך הוא מעז? בוא/י נלך לצעוק עליו!" + 🐻 הדוב – כעס במקומו

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

3. "עזוב/י, נעשה כאילו זה לא קרה." + 🪶 היען – להתעלם

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.

4. "חחח, איזה פדיחה, זה כלום!" + 🐾 הצבועים – צחוק והקטנה

💡 תשובה אישית – בודקים נימוק ודוגמה.